

วารสารสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
Journal of Social Religion and Culture

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2564
Vol. 2 No. 1 January-June 2021

วัตถุประสงค์

1. เพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานวิชาการด้านสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และสหวิทยาการด้านการศึกษานักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป
2. เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาการของนักวิจัยและวิชาการด้านสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และสหวิทยาการด้านการศึกษา
3. เพื่อนำเสนอองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนามนุษย์ตามวิถีของการศึกษาเชิงพุทธศาสนา และสหวิทยาการด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เจ้าของ มูลนิธิธรรม เพื่อการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เลขที่ 33 แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170 โทร. 089 783 2122

พิมพ์ที่ จี คลาส (G CLASS) เลขที่ 26/19 ศาลาया พุทธมณฑล นครปฐม 73170
โทร 028892223 โทรสาร 028893204 อีเมล g_class@hotmail.com

ต้นฉบับที่ตีพิมพ์ในวารสารเล่มนี้ ได้รับการตรวจสอบมาตรฐานทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะสาขาวิชา การตีพิมพ์จะต้องได้รับอนุญาตจากกองบรรณาธิการเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

ที่ปรึกษา

พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.	พระมหาสุเทพ สุปณฺธิโต, ผศ.ดร.
รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก	รศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปู
ผศ.ดร.ทิพมาศ เศรษฐวรโชติ	ดร.บุญเรือน เทียรทอง
ดร.สุภาพร ศรีเรืองสกุล	ดร.สุธาสนี แสงมุกดา

บรรณาธิการ

พระมหาสามารถ จานิสโร

รองบรรณาธิการ

พระสุวรรณ สุขเมธปัญโญ

กองบรรณาธิการ

พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระครูปลัดกวีวัฒน์, ดร.	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.ชาตรี ชูแสน	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
นาวาเอก ดร.นพดล บงกชกาญจน์	กรมยุทธศึกษาทหารเรือ กองทัพเรือ
พ.ต.ท. หญิง ดร. ปิยะนุช ศรีสรานุกรม	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ดร.เกรียงไกร พินยารัก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.ละอองดาว เตชะวิญญูธรรม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ดร.วรรณภา พ่วงพร้อม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระปรัชญา จิตธมโม	พระชัยสิทธิ์ อคฺควณโณ
นางสาวณทิพรดา ไชยศิลป์	

กองบรรณาธิการ ประจำฉบับที่ 2 ปีที่ 1

พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหาสุเทพ สุปณฺธิโต, ผศ.ดร.	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.ทิพมาศ เสวตวรโชติ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
ดร.กฤตสุขชิน พลเสน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.ประเวช วัฒนาแก้ว	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.พูนศักดิ์ กมล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.วรรณภา พ่วงพร้อม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ดร.บัวบุษรา อัครศรุตพิงศ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
ดร.สมเจต หลวงกัน	นักวิชาการ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา
ดร.ศรุตานนท์ ชอบประดิษฐ์	วิทยาลัยทองสุข

บทบรรณาธิการ

บทความวิชาการและบทความวิจัยในวารสารสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม-มิถุนายน 2564 โดยส่งเข้าในเบื้องต้น วารสารฉบับนี้มีเนื้อหาและประเด็นที่ค่อนข้างหลากหลาย แต่ก็อยู่ในกลุ่มเนื้อหาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความเหล่านี้มีความหลากหลาย ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะระดับของกลุ่มบทความที่มาจากกลุ่มบุคคลทั้งภายในและภายนอก อย่างไรก็ตาม บทความทุกบทความยังคงไว้ซึ่งคุณภาพที่ผ่านการพิจารณาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินคุณภาพ บทความทุกบทความกองบรรณาธิการให้ความสำคัญในแง่เป็นบทความที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับสาขาวิชาทางการศึกษาเป็นหลักตามวัตถุประสงค์ของวารสาร ตลอดระยะเวลาที่วารสารดำเนินการนี้มีบทความที่หลากหลายส่งเข้ามาเพื่อขอตีพิมพ์ กองบรรณาธิการได้คัดเลือกคุณภาพเป็นการเบื้องต้นก่อนแล้วจึงทำการตอบรับเพื่อส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอีกครั้งตามระบบต่อไป จากบทความที่ส่งมามากมายพบว่า การพิจารณาคัดเลือกเป็นไปอย่างเข้มข้น ทั้งนี้ บทความที่ได้รับ การคัดเลือกจึงเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพวารสารของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย Thai Journal citation index Centre (TCI)

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความทวิการณห์หนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยและประเทศชาติต่อไป โดยบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความทวิการณห์หนังสือประจำฉบับนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

บทความวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ” โดย ศุภิสรา บัวงาม นักวิชาการ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา ผลงานบทความวิจัยเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประยุกต์ใช้หลักกรุณากับการบริหารทรัพยากรบุคคล, ด้านการประยุกต์ใช้หลักเมตตากับการบริหารทรัพยากรบุคคล, ด้านการประยุกต์ใช้หลักอุเบกขากับการบริหารทรัพยากรบุคคล ตามลำดับ สำหรับผู้บริหารที่มีเพศ อายุ และระดับตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้บริหารที่มีระดับการศึกษา มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

บทความวิชาการเรื่อง “หลักอภิรณสมถะกับการระงับข้อพิพาททางคดีแพ่งนอกศาล” โดย กฤติน จันทร์สนธิมา สำนักสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย 5 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผลงานบทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “การนำหลักอภิรณสมถะมาใช้เพื่อระงับข้อพิพาททางคดีแพ่งนอกศาลทำให้สามารถระงับข้อพิพาททางคดีแพ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการระงับข้อพิพาทโดยยึดถือหลักความถูกต้องดีงาม ย่อมทำให้การระงับข้อพิพาททางคดีแพ่งนอกศาล มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรมมากขึ้น ทั้งยังสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่คู่กรณี ทำให้เกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นจากบุคคลในสังคม เมื่อบุคคลในสังคมมีความรู้สึกเชื่อมั่นในกระบวนการระงับข้อพิพาททางคดีแพ่งนอกศาลแล้ว จะทำให้เกิดการยอมรับมากขึ้น”

บทความวิชาการเรื่อง “วิกฤตการณ์สังคมกับแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดี” โดย วรณา พ่วงพร้อม อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผลงานบทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “พุทธปรัชญาให้ความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ที่สามารถฝึกได้ แม้สังคมมีวิกฤตการณ์ แต่ศักยภาพของมนุษย์ คือความมีมโนธรรมอันเป็นพื้นฐาน จึงนำมาสู่การกระทำในการดำเนินชีวิตที่ดี ในระดับพื้นฐานของชีวิตอย่างแรกคือ รักษากฎแห่งศีลธรรม ของสังคม เพื่อการรักษาความสัมพันธ์อันดีงาม ระหว่างกันในสังคม และระดับที่นำศักยภาพ คือ มโนธรรม โดยการฝึกฝนพากเพียรพยายามในการพัฒนาตนเอง พุทธปรัชญาเน้นการสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นคุณค่าเพื่อดำเนินไปสู่ชีวิตที่ดีร่วมกันตามหลัก สังคหวัตถุ 4 เพื่อชีวิตที่ดีในการแก้ปัญหาวิกฤตการณ์สังคม”

บทความวิชาการเรื่อง “มังสวิรัต: แนวทางการดำรงชีวิตที่ดี” โดย พระวงศ์สรสิทธิ์ รติโร นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลงานบทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “มังสวิรัตคืออะไร มีสาระอย่างไร การแนะนำให้ทราบเกี่ยวกับเรื่องมังสวิรติมีหลายแบบ แต่ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์หลักๆ ที่สำคัญดังต่อไปนี้ เพื่อให้ได้ทราบถึงแนวทางการสร้างความดีในมุมมองของศาสนา เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติความเป็นจริงของชีวิตอีกมุมมองหนึ่ง และเพื่อให้ทราบถึงเรื่องความเชื่อที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำเนินชีวิต ดังนั้น บทความนี้จึงเกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตเป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนความจริง ความเชื่อ ศาสนา และปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตของมนุษย์ อาหารยังสำคัญในประเด็นความเชื่อจะช่วยให้จิตวิญญาณบริสุทธิ์ อาจกล่าวได้ว่าการบริโภคอาหารมังสวิรัต สามารถทำให้ถึงภาวะของการมีชีวิตที่ดีที่มีคุณค่า และความสัมพันธ์ของมวลมนุษยชาติ”

บทความวิชาการเรื่อง “มโนทัศน์เรื่องเจตจำนงเสรีของฌอง ปอล ซาร์ตร์” แมชีธรรมอิชฐาน พรบันดาลชัย นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลงานบทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “มนุษย์มีเจตจำนงเสรี ในการเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างอิสระ บนพื้นฐานของความรับผิดชอบในการกระทำของตัวเอง นั่นคือการมีอิสระต่อการเลือกที่จะทำกุศลหรืออกุศล เพราะคนที่ต้องรับผลของการกระทำเหล่านั้นก็คือตัวเรา ดังนั้นทฤษฎีกฎแห่งกรรม น่าจะเป็นหลักฐานหนึ่งที่จะตอบประเด็นปัญหานี้ได้ดี เมื่อเราใช้เสรีภาพในการตัดสินใจ เสรีภาพนั้นจะมีความหมายก็ต่อเมื่อเป็นการตัดสินใจด้วยความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เพราะเสรีภาพกับความรับผิดชอบจำเป็นต้องมาคู่กันเสมอ และความรับผิดชอบนั้นจะต้องมีทั้งต่อตัวเอง ต่อผู้อื่น และต่อโลกที่อยู่ด้วย หากเรามีความรับผิดชอบในความหมายนี้แล้ว เราก็จะไม่ตัดสินใจทำอะไรตามใจชอบแต่อย่างเดียว”

บทวิจารณ์หนังสือ เรื่อง “จริยศาสตร์” เขียนโดยวศิน อินทสระ วิจัยโดย พระจางรงค์ ชูศรี, ดร. นักวิชาการอิสระ ด้านศาสนาและปรัชญา ผลงานบทความวิจารณ์หนังสือเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “จุดเด่นหนังสือเรื่อง “จริยศาสตร์” เป็นการเสนอประเด็นจริยศาสตร์ในแง่มุมของปรัชญาตะวันตกอย่างกว้าง ๆ ให้ความครอบคลุมต่อประเด็นสำคัญทางด้านจริยศาสตร์ว่ามีอะไร เป็นอย่างไรบ้างที่สำคัญ ๆ ที่ผู้เรียนหรือผู้สนใจในปรัชญา หรือแง่มุมทางด้านจริยศาสตร์ ซึ่งมีบางประเด็นที่ผู้เขียนได้พยายามชี้ให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่าง และมีการใช้ข้อวิพากษ์เข้ามาในเชื่อมโยงต่อประเด็นนั้น ๆ ร่วมกันบ้าง สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจารณ์เห็นว่า การเขียนหนังสือจริยศาสตร์เล่มนี้มีอะไรบ้างนั้น เน้นที่ปรัชญาตะวันตกเกือบทั้งหมด อาจมีการกล่าวถึงภควัฒิตา เรื่องหน้าที่นิทหน้อยและพระพุทธรศาสนา ประเด็นนิพพานนิทหน้อย จึงทำให้ถึงความคับแคบต่อการนำเสนอประเด็นของจริยศาสตร์ได้ อาจตั้งชื่อหนังสือเล่มนี้ว่า “จริยศาสตร์ตะวันตก” อาจจะดีกว่าหรือไม่ ซึ่งความน่าสนใจในการนำเสนอเป็นไปใน

ทิศทางของเนื้อหาว่า แต่ละประเด็นทางด้านจริยศาสตร์นั้นๆ คิดอย่างไร เป็นอย่างไร ในส่วนของข้อถกเถียงต่อประเด็นปัญหาร่วมกันยังไม่มีประเด็นเด่นชัดว่า เพราะอะไรการให้เหตุผลนั้นต่อประเด็นปัญหาสำคัญ”

พระมหาสามารถ จานิสโร

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1 การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ An Application of Brahmvihara Dhamma Principles in Personnel Management of the Administrators in National Buddhist Office. ศุภิสรา บัวงาม	1
2 หลักอริกณสมถะกับการระงับข้อพิพาททางคดีแพ่งนอกศาล The Settlement of Legal Processes with the Solve Conflict Case out of the Court กฤติน จันทร์สนธิมา	12
3 วิฤติการณ์สังคมกับแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดี Social Crisis and ways of lifestyles. วรรณา พ่วงพร้อม	21
4 มังสวิรัต: แนวทางการดำรงชีวิตที่ดี Vegetarian: A Good Way to Live. พระวงศ์สรสิทธิ์ รัตกโร	29
5 มโนทัศน์เรื่องเจตจำนงเสรีของฌอง ปอล ซาร์ตร์ The concept of Free Will of Jean Paul Sartre. แม่ชีธรรมอริชฐาน พรบันดาลชัย	39
6 บทความวิจารณ์หนังสือ เรื่อง “จริยศาสตร์” เขียนโดย วศิน อินทสระ พระจาดุรงค์ ชูศรี, ดร.	48
จริยธรรมการตีพิมพ์บทความ	57
หลักเกณฑ์สำหรับการนิพนธ์	59